

Κοραής Δαμάτης: «Νιώθω ότι έρχεται μια παγκόσμια εξουσία»

 youfly.com/theatro/korais-damatis-niotho-oti-erchetai-mia-pagkosmia-exousia/

November 2, 2020

Ο Κοραής Δαμάτης σκηνοθετεί τη «Δολοφονία του Μαρά» του Πέτερ Βάις στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Οι πρόβες για την παράσταση ξεκίνησαν στις 28 Ιουλίου με την πρεμιέρα να ετοιμάζεται για τις 21 Νοεμβρίου στο Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών. Λόγω των περιοριστικών μέτρων που ανακοινώθηκαν πριν από λίγες μέρες και το κλείσιμο των θεάτρων για έναν μήνα, η πρεμιέρα της παράστασης μετατίθεται μέχρι νεοτέρας.

Οι περισσότεροι από τους τριάντα ηθοποιούς και τραγουδιστές επιτέλεσαν ένα δύσκολο έργο κατά τη διάρκεια των προβών. Ήταν μια διαφορετική συνθήκη καθώς η χρήση της μάσκας εμπόδιζε και δυσκόλευε την ανάσα. Πολλοί ηθοποιοί τραγουδάνε, κάποιοι άλλοι χορεύουν και έχουν πολύ κίνηση, ενώ υπάρχει ένταση σε αρκετές σκηνές. Παρά τις αντιξοότητες, όλοι οι συντελεστές έχουν καταφέρει να φτάσουν το έργο στο τέλος του, το έχουν ολοκληρώσει με σκοπό να το παρουσιάσουν όταν αυτό μπορεί να καταστεί δυνατό.

Η «Δολοφονία του Μαρά»: ένα πολιτικό έργο

Κατ' αρχήν δεχόμαστε ότι είναι ένα έργο πολιτικό, μου εξηγεί ο σκηνοθέτης Κοραής Δαμάτης. Καθαρά πολιτικό έργο. Μου θυμίζει ότι ο ίδιος ο συγγραφέας, ο Πέτερ Βάις, έχει γράψει την «Ανάκριση» ένα επίσης βαθιά πολιτικό έργο. Ένα «θεατρικό ντοκουμέντο» που γράφτηκε με βάση τα πρακτικά της δίκης του Άουσβιτς που έγινε το 1964 στη Γερμανία. Το θεατρικό αυτό έργο ανέβηκε στο Εθνικό Θέατρο το 1983. Μερικά χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα το 1989, ο Κοραής Δαμάτης σκηνοθέτησε για το Εθνικό Θέατρο τη «Δολοφονία του Μαρά».

Έπειτα από 31 χρόνια από το πρώτο ανέβασμα της παράστασης, ο σκηνοθέτης επιχειρεί μια νέα προσέγγιση. Μια παράσταση εμπλουτισμένη με τη γνώση και την εμπειρία των χρόνων αυτών, αλλά και μια ανάγνωση υπό το πρίσμα των σημερινών πολιτικών και κοινωνικών συνθηκών.

Αν και το έργο γράφτηκε το 1964 παραμένει σύγχρονο και επίκαιρο, ακριβώς γιατί ο Πέτερ Βάις είχε εξαιρετική αντίληψη για τους ανθρώπους και τα γεγονότα της εποχής του. Βέβαια, δεν είναι το έργο επίκαιρο, όπως σημειώνει ο σκηνοθέτης, αλλά το ότι δεν έχει αλλάξει τίποτα, επί της ουσίας, στις πράξεις και στην πολυπλοκότητα του σοφού εξολοθρευτή homo sapiens.

Συλλογική και ατομική ευθύνη

Έχουν περάσει αρκετά χρόνια από την πρώτη παράσταση του έργου που σκηνοθέτησε ο Κοραής Δαμάτης και πολλά πράγματα έχουν αλλάξει μέσα του, στο μυαλό του. Είχε ανάγκη να σκηνοθετήσει ξανά αυτό το έργο επειδή, όπως μου λέει, νιώθει –αν και το απεύχεται– ότι έρχεται πολύ δυναμικά μια παγκόσμια εξουσία. Γι' αυτό το λόγο πιστεύει ότι αυτό το έργο πρέπει να ακουστεί ξανά. Ο Πέτερ Βάις, που συνάντησε μεγάλη αναγνώριση με τη «Δολοφονία του Μαρά», μιλάει μέσα από το έργο του για τις ατομικές μας αλλά και για τις συλλογικές μας ευθύνες.

Αυτή η ευθύνη ήταν η αιτία που ο Κοραής Δαμάτης σκηνοθετεί εκ νέου το έργο του Βάις, μετά από πρόσκληση του καλλιτεχνικού διευθυντή του ΚΘΒΕ Νίκου Κολοβού. Τα μεγάλα ζητήματα που καλούμαστε κάθε φορά να παίρνουμε θέση: τα όρια της ελευθερίας και η σχέση ατομικής και συλλογικής ευθύνης.

Η «Δολοφονία του Μαρά»: τα ιστορικά στοιχεία

Δύο μεγάλες προσωπικότητες της Γαλλίας του 18^{ου} αιώνα. Ο Ζαν Πωλ Μαρά και ο Μαρκήσιος ντε Σαντ «συναντώνται» σκηνικά στο θεατρικό έργο του Πέτερ Βάις «Η καταδίωξη και η δολοφονία του Ζαν-Πωλ Μαρά». Η παράσταση παίχτηκε απ' το θεατρικό όμιλο του Ασύλου του Σαραντόν, με τη διεύθυνση του Κυρίου Ντε Σαντ, σε μια παράδοση συνθήκη «θεάτρου μέσα στο θέατρο».

Πρόκειται για ένα θεατρικό έργο που έχει γράψει ο Μαρκήσιος ντε Σαντ και το οποίο παιζόταν από τους τροφίμους του Ασύλου του Σαραντόν. Όπως μου εξηγεί ο Κοραής Δαμάτης, ιστορικά ο Μαρκήσιος ντε Σαντ ήταν περίπου 30 χρόνια στις φυλακές της Γαλλίας. Υπήρξε τρόφιμος στο Άσυλο του Σαραντόν, όπου εκεί έγραφε έργα και τα σκηνοθετούσε με ηθοποιούς τους τροφίμους. Οι περισσότεροι είχαν κάποια ψυχικά τραύματα και άλλοι ήταν ένα λούμπεν στοιχείο που είχε μαζευτεί από τους δρόμους του Παρισιού και βοηθούσε το άσυλο.

Είναι ένα αληθινό στοιχείο και ιστορικά διαπιστωμένο, μου λέει ο σκηνοθέτης. Η μπουρζουαζία του Παρισιού (να σημειώσουμε ότι βρισκόμαστε στη δικτατορία του Ναπολέοντα) παρακολουθούσε αυτές τις παραστάσεις που σκηνοθετούσε ο ντε Σαντ. Αυτό είναι ένα ιστορικό στοιχείο. Ο Πέτερ Βάις με αφορμή αυτό το ιστορικό στοιχείο έγραψε τη «Δολοφονία του Μαρά», όπου βάζει σε αντιπαράθεση τα δύο απόλυτα. Το απόλυτο κοιτάω τον εαυτό μου και το άλλο που λέει ότι πάνω από μένα υπάρχουν πολλοί που πρέπει να φροντίζω γι' αυτούς.

Το απόλυτο έχει καταστροφικές συνέπειες

Ο Μαρκήσιος ντε Σαντ είναι ένα πρόσωπο που κοιτάει την ατομική του ηδονή, με όποιον τρόπο την εξηγεί κανείς. Ο Μαρά από την άλλη πλευρά κοιτάει το συλλογικό και το δικαίωμα των πολλών. Τα δύο αυτά απόλυτα συγκρούονται. Βάσει της μελέτης που έχει κάνει ο Κοραής Δαμάτης γύρω από τον Πέτερ Βάις νιώθει ότι είναι σα να μας λέει το εξής: το απόλυτο έχει καταστροφικές συνέπειες και γι' αυτό χρειαζόμαστε τη συνύπαρξη. Αυτό είναι το μήνυμα που ο ίδιος θα ήθελε να περάσει μέσα από την παράσταση που σκηνοθετεί στο ΚΘΒΕ. Άλλωστε, πάνω σε αυτή τη φιλοσοφική κόντρα παίζεται όλη η παράσταση.

Κατά την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης ψηφίστηκε το 1789 η Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη. Τότε, μου εξηγεί ο Κοραής Δαμάτης, ανδρώθηκαν θεμελιώδη δικαιώματα που ως τότε είχαν καταπατηθεί από την εξουσία του απολυταρχικού καθεστώτος. Είναι ένα σημάδι που γέννησε η Γαλλική Επανάσταση, μαζί με πολλά άλλα που γέννησε όπως την τρομοκρατία, τους θανάτους, τις αδικίες, τις υπερβολές. Γεννήθηκαν όμως και κάποια πράγματα που ακόμα είναι παρακαταθήκη για εμάς σήμερα.

Η ελευθερία είναι μια δύναμη που ανήκει στον άνθρωπο, και που του επιτρέπει να ενεργεί χωρίς να βλάπτει τα δικαιώματα του άλλου. Για πηγή της έχει τη φύση, για κανόνα της τη δικαιοσύνη και για προστασία της το νόμο.

Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη του 1793.

Πληροφορίες παράστασης «Δολοφονία του Μαρά»

«Η δολοφονία του Μαρά» του Πέτερ Βάις

Μετάφραση: Μάριος Πλωρίτης

Σκηνοθεσία-Κίνηση: Κοραής Δαμάτης

Σκηνικά: Ανδρέας Βαρώτσος

Κοστούμια: Άννα Μαχαιριανάκη

Μουσική: Δήμητρα Γαλάνη

Φωτισμοί: Στέλιος Τζολόπουλος

Μοσική Διδασκαλία: Χρύσα Τουμανίδου

A Βοηθός σκηνοθέτη: Αντρέας Κουτσουρέλης

B βοηθός σκηνοθέτη: Χριστόφορος Μαριάδης

Βοηθός ενδυματολόγου: Δανάη Πανά

Βοηθός κινησιολόγου: Ευανθία Σωφρονίδου

Υπεύθυνη Φροντιστηριακού υλικού: Χαρά Αργυρούδη

Βοηθός φωτιστή: Στάθης Φρούσος

Οργάνωση παραγωγής: Εύα Κουμανδράκη

Παίζουν: Κώστας Σαντάς (Μαρκήσιος Ντε Σαντ), Δημήτρης Σιακάρας (Ζαν Πωλ Μαρά), Άννη Τσολακίδου (Σιμόνη Εβράρ), Μαριάννα Πουρέγκα (Σαρλόττα Κορνταϊ), Ορέστης Παλιαδέλης (Ντυπερρέ), Δημήτρης Μορφακίδης (Ζακ Ρου), Θάνος Φερετζέλης (Τελάλης), Δημήτρης Τσιλινίκος (Κουλμιέ), Γιολάντα Μπαλαούρα (Κυρία Κουλμιέ), Αριστοτέλης Ζαχαράκης, Σοφία Καλεμκερίδου, Νίκος Κατέλιος, Νίκος Κουσουλής (4 Τραγουδιστές)

Ασθενείς: Λευτέρης Αγγελάκης, Μαίρη Ανδρέου, Λουκία Βασιλείου, Μάνος Γαλανής, Ελένη Γιαννούση, Γιάννης Γκρέζιος, Κωστής Δαμάκης, Λευτέρης Δημηρόπουλος, Στέλιος Καλαϊτζής, Γιάννης Καραμφίλης, Αναστασία Ραφαέλα Κονίδη, Χρήστος Μαστρογιαννίδης, Μαρία Μπενάκη, Χρίστος Νταρακτοής, Σταυριάνα Παπαδάκη, Παναγιώτης Παπαϊωάννου, Κατερίνα Πλεξίδα, Κατερίνα Σισίνι, Ευανθία Σωφρονίδου, Φωτεινή Τιμοθέου, Νίκος Τσολερίδης

Φιγκυράν: Τίμος McCoy Αρχοντίδης, Ευάγγελος Δρούγκας, Κατερίνα Ζησκάτα, Ευάγγελος Μάγειρος, Απόστολος Μπαχαρίδης, Θεοχάρης Παπαδόπουλος, Ρίτο Σισίνι

Στο Θέατρο Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Εθνικής Αμύνης 2, Θεσσαλονίκη, τηλ.

2315 200 200

Η έναρξη των παραστάσεων ήταν προγραμματισμένη για τις 21 Νοεμβρίου 2020.

Λόγω των μέτρων που ανακοίνωσε η Κυβέρνηση για το κλείσιμο των θεάτρων, η νέα ημερομηνία για την πρεμιέρα της παράστασης θα ανακοινωθεί όταν το επιτρέψουν οι συνθήκες.